Gemeente Diemen

Raadsvoordracht

Onderwerp:	**Informatie over de brede schuldenaanpak en de verordening beslistermijn schuldhulpverlening gemeente Diemen**
Datum:	8 december 2020
Stellers	M. Alderse Baas
Portefeuillehouder:	M. Sikkes van den Berg

Gevraagde beslissing
-Kennis te nemen van de informatie over de brede schuldenaanpak van het kabinet.
-De Verordening beslistermijn Schuldhulpverlening vast te stellen.

Relevante achtergrondinformatie

Voorgeschiedenis
Naar schatting hebben bijna 1,4 miljoen[1] Nederlandse huishoudens problematische schulden of een risico daarop. De financiële en sociale impact van deze problematiek is groot: voor de schuldenaar, schuldeisers én de maatschappij. Het kabinet wil dat mensen uit een uitzichtloze schuldensituatie komen en geeft daar hoge prioriteit aan. Vanuit de huidige situatie rondom de corona pandemie is de urgentie alleen maar groter geworden. In 2018 is als uitwerking van het regeerakkoord het actieplan 'Brede Schuldenaanpak' geïntroduceerd. Met de maatregelen uit dit landelijke plan worden belangrijke knelpunten op het terrein van schulden in samenhang onder handen genomen. Per 1 januari 2021 treden vanuit het landelijke actieplan onder de titel "verbinden Schuldendomein" een aantal wetswijzigingen in werking. Een toelichting op de wijzigingen en de onderlinge samenhang is verwerkt in deze raadsvoordracht, waarin ook de Verordening beslistermijn schuldhulp ter vaststelling wordt aangeboden.

Concrete aanleiding
De volgende wetten op het terrein van schulden worden vanaf of in de loop van 2021/2022 ingevoerd en/of aangepast:

- Aanpassing van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs).
  - Vroegsignalering schulden wordt een wettelijke taak van de gemeente waar actief op geacteerd moet worden.
  - Gemeenten moeten een verordening "Beslistermijn schuldhulpverlening" vaststellen.
- Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Wvbvv).
  - Dit betreft landelijke harmonisatie en technische aanpassing van rekenregels en percentages voor het bereken van de Beslagvrije voet in 2021. Dit vraagt om een nieuwe applicatie voor de uitvoering.
- Adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind (ags).
  - Gemeente krijgen het recht om aan de rechter advies te geven over duur en vorm van de bewindvoering.
- Wet stroomlijning keten voor derdenbeslag (2022) ook wel bekend als verbreed beslagregister (vbr).
  - Door meer en beter inzicht in beslagen, wordt teveel beslag bij de inwoner

[1] Medio 2018

voorkomen. De ingangsdatum van de verbreding is nog niet bekend.

Toelichting

Inhoud van de voordracht

De landelijke wetswijzigingen zijn technisch van aard en vragen om aanpassing van systemen, uitvoeringsinstructies en communicatie met inwoners, crediteuren, deurwaarders en instanties zoals de Madi. Daarnaast kunnen op verschillende onderdelen lokale beleidskeuzes worden gemaakt. Voor dit moment betreft het de nieuwe Verordening beslistermijn schuldhulp. Het technisch aanpassen van de Beleidsregels en uitvoeringsvoorschriften terugvordering en verhaal Participatiewet, IOAW en IOAZ is een collegebevoegdheid en heeft inmiddels plaatsgevonden.

Aanpassing van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs).

Vroegsignalering schulden wordt vanaf 2021 een wettelijke taak van de gemeente waar actief op geacteerd moet worden. Diemen loopt al vooruit op deze wettelijke opdracht. Vanaf 2016/2017 wordt de Vroeg erop af aanpak uitgevoerd met de woningcorporaties. Deze aanpak is in 2020 geïntensiveerd en het huidige convenant is uitgebreid met verschillende lokale en landelijke signaalpartners loopt tot mei 2021. We bereiken inmiddels meer inwoners en de uitbreiding van het convenant heeft een positief effect op de samenwerking met partners, Daarnaast is een preventie medewerker van de Madi actief. Hij heeft een verbindende rol tussen partners en het signaleren van inwoners die we moeilijk kunnen bereiken. Inmiddels is via de NVVK en diverse koepelorganisaties van crediteuren (Aedes, Zorgverzekeraars Nederland, Unie van waterschappen, Energieleveranciers) een landelijk convenant vroegsignalering beschikbaar. Diemen kan overstappen op dit convenant na afloop in mei 2021 van het huidige lokale convenant. Deze overstap wordt in het eerste kwartaal van 2021 voorbereid.

Gemeenten moeten daarnaast een verordening “Beslistermijn schuldhulpverlening” vaststellen. Het uitgangspunt in Diemen is om zo snel mogelijk een besluit te nemen na het eerste gesprek. De uitvoeringspraktijk laat zien dat bij crisis interventies (huisuitzetting, afsluiten energie) al binnen twee dagen na het eerste contact een gesprek plaats vindt. Voor reguliere schuldhulp vindt er binnen twee weken na de aanmelding een eerste gesprek plaats. Het compleet krijgen van het dossier vraagt vaak meer tijd. In de ontwerp verordening wordt daarom een beslistermijn voorgesteld van maximaal 8 weken na het eerste gesprek. Dit is ook de maximale termijn de Wet stelt en in lijn met de termijnen uit de algemene wet bestuursrecht.

Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Wvbvv).

Dit betreft landelijke harmonisatie en technische aanpassing van rekenregels en percentages voor het bereken van de Beslagvrije voet. De Wetswijziging regelt dat de afloscapaciteit altijd in ieder geval 5% van het netto-inkomen beslaat, zodat elke inwoner aflost op schulden. Dit betekent dat de beslagvrije voet voor een bijstandsgerechtigde 95% van de bijstandsuitkering bedraagt. Onder de huidige wet is de beslagvrije voet 90% van de bijstandsnorm, maar kan het voorkomen dat de beslagvrije voet - door toepassing van de verschillende correcties bovenop de 90 procent - voor inkomens van op en rond het bijstandsniveau uitkomen op een hoger bedrag. Schuldenaren met een dergelijk inkomen hebben op dit moment geen enkele afloscapaciteit. Door de 5% regeling zal er in de nieuwe situatie bij een kleine groep schuldenaren wel beslag gelegd worden, waar dat voorheen niet gebeurde, omdat er geen afloscapaciteit was. Het zal met name gelden voor mensen in de bijstand die onder de kostendelersnorm vallen. De gemeente is verplicht deze landelijke richtlijn te vormen.

Voor de invoering van de nieuwe rekenmethodiek moet een nieuwe applicatie worden ingericht. Dit krijgt zijn beslag in 2021 in afstemming met de DUO+ organisatie. Tenslotte zijn vanwege de nieuwe landelijke rekenregels de Beleidsregels en uitvoeringsvoorschriften terugvordering en verhaal Participatiewet, IOAW en IOAZ technisch aangepast.Dit betreft een collegebevoegdheid.

Adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind (ags).
Momenteel stelt de rechter iemand onder bewind op grond van problematische schulden zonder dat de gemeente hiervan op de hoogte is. Daarnaast wordt het schuldenbewind voor onbepaalde tijd uitgesproken. Iemand staat tot zijn overlijden onder bewind, tenzij ze op een eerder moment een verzoek tot opheffen van het bewind indienen en dit verzoek wordt gehonoreerd door de rechter.

Gemeenten krijgen het recht om aan de rechter advies te geven over duur en vorm van de wettelijke bewindvoering. Samenwerking tussen rechters, gemeenten en bewindvoerders maakt het mogelijk de meest passende hulp te vinden voor mensen met schulden. Dit wetsvoorstel stimuleert de samenwerking tussen deze partijen. Verder regelt het wetsvoorstel dat schuldenbewind alleen nog voor bepaalde tijd kan worden ingesteld. Hier is voor gekozen omdat in de praktijk blijkt dat bewinden langer duren dan noodzakelijk is. Bewind is een intensieve maatregel welke alleen toegepast en van toepassing moet zijn indien dit strikt noodzakelijk is.

In Diemen wordt al jaren intensief budgetbeheer en maatjeshulp van Humanitas ingezet. Dit is een goedkopere variant dan bewindvoering en preventief van aard. Het nieuwe adviesrecht biedt mogelijk kansen. Met de juiste vorm van budgetondersteuning gaat de kwaliteit omhoog en de kosten (bijzondere bijstand) omlaag. Er zijn verschillende uitvoeringsvarianten denkbaar om invulling te geven aan het adviesrecht Schuldenbewind. Om slimme keuzes voor te bereiden is nader onderzoek/analyse noodzakelijk. Over het onderwerp adviesrecht schuldenbewind wordt daarom in 2021 nader ambtelijk advies aan het college voorbereid. De raad wordt hierover geïnformeerd.

Wet stroomlijning keten voor derdenbeslag, ook wel bekend als verbreed beslagregister (vbr).
Door meer en beter inzicht in beslagen, wordt teveel beslag bij de inwoner voorkomen. De wet wordt vanaf 2022 gefaseerd ingevoerd. De raad wordt, indien relevant, in 2021 nader geïnformeerd.

Argumenten en keuzemogelijkheden

Verordening beslistermijn schuldhulpverlening.
Met een termijn van 8 weken na het eerste gesprek heeft de burger voldoende tijd om gegevens en informatie aan te leveren. En de gemeente kan in deze periode een zorgvuldig besluit en plan van aanpak op hoofdlijnen voorbereiden. Met een maximale termijn van 8 weken wordt tenslotte aangesloten bij de termijnen zoals deze gelden binnen de Algemene wet bestuursrecht. Het bewaken van afhandeltermijnen en wachtlijsten is bewust uit de (VNG Model) verordening gehouden. Dit vormt onderdeel van de jaarlijkse prestatieafspraken en de subsidie voorwaarden tussen het college en de Madi.

Gevolgen en risico's

Financieel
Er zijn geen financiële consequenties verbonden aan deze voordracht.

Juridisch
De Verordening beslistermijn schuldhulpverlening is afgestemd met een adviseur van het team juridische zaken.

Duurzaamheid
n.v.t.

Andere risico's?
nvt

Wat merkt de burger van de te nemen beslissing?

Na vaststelling door de gemeenteraad wordt de Verordening beslistermijn schuldhulpverlening gepubliceerd op www.overheid.nl en wordt er een bekendmaking geplaatst op de gemeentepagina in het Diemer Nieuws

Adviesraden

De clientenraad Participatiewet stemt in met de verordening en de daarin verwerkte beslistermijn van 8 weken.

Opmerkingen over de uitvoering

Deze verordening treedt na vaststelling in werking op 1 januari 2021.

Bijlagen

-De Verordening beslistermijn schuldhulpverlening

Burgemeester en wethouders van Diemen,

de secretaris,	de burgemeester,
J.D. de Kort	E. Boog

Gemeente Diemen

Raadsbesluit

Onderwerp **Verordening beslistermijn schuldhulpverlening Diemen 2021**
21-03

De raad van de gemeente Diemen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 8 december 2020;

gelet op artikel 108, tweede lid jo. artikel 147, eerste lid van de Gemeentewet,
gelet op artikel 4a derde lid van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening,
gelet op artikel 4:13 van de Algemene wet bestuursrecht,

besluit vast te stellen de Verordening beslistermijn schuldhulpverlening Diemen 2021

Verordening beslistermijn schuldhulpverlening Diemen 2021

Artikel 1. Beslistermijn schuldhulpverlening
De beschikking tot schuldhulpverlening of de afwijzing ervan, bedoeld in artikel 4a, eerste lid, van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, wordt genomen binnen een termijn van 8 weken na de dag waarop het eerste gesprek, bedoeld in artikel 4, eerste lid, van die wet, heeft plaatsgevonden.

Artikel 2. Inwerkingtreding en citeertitel
1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2021.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening beslistermijn schuldhulpverlening Diemen 2021.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 28 januari 2021

De voorzitter, De griffier,